National Library of Israel

מבעד למסוה

(שעורים בהסתכלות)

ועכשיו, תלמידי היקרים, נעבר־נא קצת על פרשת השבוע, כדרכנו, מחמת שאומר אני תמיד את שלי: ליבא מידא דלא רמיזא באוריתא ואפילו הזוננפלרים שלנו, חנה, למשל, פרשת: זכור את אשר עשה לך ע מ ל ק, ובעל־הגימטריאות שלי עשהו נוטריקון: עמאן, מלשינים, לוקוריקו. ולא רק פרשת זכור אלא גם פרשת נקבה יש כאן, ולפי רמזי־הגאולה של בעל־הלוחות שלי — הן מכירים אתם אותו? זה שרודף אחרי ברהבות — מרומז גם שם ה„מים" בעמלק לפני התרנגול....

אנכי, חסידי הרב קוק מספרים כי יהודי עשיר ובשר מאמריקה נדב שנים עשר אלף דולרים בעד ה„שלום־עליכם" הראשון שיתן לרב ברדתו על חוף אמריקה. ולו הייתי א ב י יהודי עשיר כמותו או אפילו קצת פחות ממנו, הייתי מנדב פי שנים בעד „השלום־עליכם" האחרון לרב הזקן שנשאר כאן ובעד הסבוב האחרון לתרנגל שלו...

אי"ה בשבת־קדש זו לאחר אכילת חמין ופשטידא, נזכה לשמע מר' שחראי שלנו אצל חלוצי־המזרח את כל „היוצרות" של הקליר על פרשת „זכור", ובטח לא ישכח להזכיר גם את הפסוק שנזכר שם: „נענש קיש כי השאיר לו שרש"...

אגב, בשבוע זה נכנסתי בבקר לבית־המדרש בשעת תפלת „שמנה־עשרה", וכשהגיעו לפרק „ולמלשינים אל תהי תקוה", נזעק יהודי אחד וקרא בקול רם ובכונה גדולה: „מכניע ז ד י ם!". לאחר גמר התפלה ורקיקה משני הצדדים, כנהוג, נגשתי אל היהודי הזה והסביר לי כי „זדים" הם בגימטריא: זוננפלר, ד—ז, יונגריין, מ—רים"...

* * *

וכבר אמרו חכמים: כל מה שיש ביבשה יש בנגדו גם בים, כל מה שיש אצל אומות־העולם יש כנגדו גם אצלנו וכל מה שיש באמריקה, יש אצלנו בא"י. שם יש מין חברה שחורה בשם „קוק־קלוקס־קלאן" כנגד אחב"י וכאן יש ב"ה חברה משותפת בשם: „קוק־קלאי־קס־קלון" עם חמשה „קופים", כנגד התיירים ומורי־הדרך שלנו.

בשבוע זה הייתי טורוד כל הימים במלונים בין התיירים המצויים אצל הגויים דוקא מחמת שהחברה משתדלת להכנים את בני־שם שלנו ליפיפיות של יפת בקזה־נובה, גוטרדם ומורקום. אגב נודע לי כי מורי־דרך מבני־רודנו שזכו למין כפתור מיוחד עם „קק"ק" על בגדם נכנסים ישר אל המלונים האלה ועושים „ביזנים" על־חשבון אחב"י, ומורי־הדרך שלנו שאין להם „כפתור ופרח", אחרים מורים ל ה ם את הדרך במחילת מכל מדרגות המלונים שלהם והרי הם בבהינת בל־יראה ובל־ימצא אצל הגויים...

מה עושה ר' עזמות? — מסתמא לא שתקתי, הלכתי אצל תלמידי מבני־רודנו ודוקא מ„החלונות הגבוהים" שלהם, השגתי לי „כפתור" שבזה שתקעתי כפרח לבגדי, חבשתי את המסוה הערבי על פני ואת התרבוש לראשי ונכנסתי ישר אל המלון החדש והגדול שלהם. שם מצאתי מנין שלם מאתב"י, כשהם יושבים וכיספרים נסים ונפלאות על הקבר־הקדוש ועל בית־לחם ונצרת ועל „אותו האיש" (לא של קלוזנר!)

— ואת ת ל־פ י ו ת ראיתם? — שאלתי פתאום מאת החבריא.

— Oh, yes! ענתה תירה אחת ארוכה בלעג גלוי מתחת למשפקי־הצפרדע שלה, ובשעת דבורה תפשה את נחיריה בשתי אצבעותיה... ונתברר לי עפ"י הסמנים שלהם, שמורי־דרך של „חמשת הקופים" הובילו אותם לבתי־אונגרן, הראו להם שם את בתי־הכסאות ואמרו בלשונם: „בלין! זוהי תל־ביות!"....

— ואת ת ל־א ב י ב ראיתם? — הוספתי לשאול את התיירים שלי שנשבו לבין העכו"ם.

— Of course! ענה לי אחד מהם צעיר לימים שישב על יד זוגתו הזקנה, כדרך הינאנקים שלנו — בשעה ורבע אכינו לראות גם את תל־אביב וגם את פתח־תקוה...

כשראו סימני השתוממות על פני על קפיצת־הדרך הזו, הסביר לי הצעיר כי ה„גייד" שלהם, שוקרי כמדומני, השתדל להראות להם, עפ"י דרישתם, את ה„קולונים" של ה„וייאוניסט".

בבקר ירדו עמו בדרך ליפו, בבחינת מוצא ולא „מצא", והמורה־דרך הערבי אמר להם כי זוהי „קולוניה" שהיהודים קוראים לה — „פתח־תקוה". ומשם הלכו ישר לרמאללאה, ור' שוקראי אמר להם: „בלין! זוהי תל־אביב"!

וכששאלו התיירים שלנו:

— הזאת היא ת ל־א ב י ב שכ"כ מרעישים עליה הציונים עולמות? והיכן היהודים?

— „הו, הו!" — קרא מורה־הדרך בעל־הכפתור — „האלאס וייאוניסט!" (מתה הציוניות) היהודים עוזבים את הארץ . . . „יאהוד מאפיש!"

עודני מדבר עם החבריא שלי והנה הופיע פתאום תיר „תלמיד־חכם" והתפאר כי ראה את כל המושבות העבריות.

— אני הייתי, הוא אומר לי כגאון, גם ב„פסח ראשון" וגם ב„פסח־שני"...

ומתוך התמונות שהראה לי הבנתי כי היה בפתח־תקוה וברא־שון־לציון...

כשאך יצאתי עם השכה מהתיירים שלי עברתי לפני מלון אלנבי וראיתי כנופיא שלמה של תיירים שעפ"י חטמם ניכר כי מ ש ל נ ו הם. פנה אחד מהם ל„גייד" הערבי שלהם ושאל על חנות „בצלאל" — „באסאליל"? — ענה ה„גיד־הנשה" שלהם — רחוקה מאד.

ואולם הקב"ה מקרב רחוקים, עשה גם ומיד הופיע לנגד עיני התיירים השלט הגדול של ביתן בצלאל וקראו באותיות גדולות ומזהירות כמנורה את השם: BEZALEL

נתקרבתי בלאט אל התייר הזה, ואמרתי לו בלשוני:

— יהד ה„כפתור" ויירעשו אמות הספים באמריקה וידעו מי הם מדריכיהם ובעלי האושפיזין שלהם בא"י!....

* * *

ואת זה לעומת זה עשה אלהים:

הברון רוטשילד שיחיה ויאריך ימים ושנים מזמין לפריז מצות מא"י ומהטחנות הגדולות שבחיפה, ועשירי א"י ומנהיגיה מזמינים להם מצות של מניסביץ מתוצרת־הארץ באמריקה...

והלא אלה הם דברי תמיד: יודע אני אך א ח ד שהאמין באמונה שלמה בביאת המשיח. הוא היה ה„רבי" (לא מגור!) שמספרים עליו, שהחזיק באורוותו סוס חגור ומוכן בכל רגע והיה מפטמו בצמוקים ובשקדים, למען רכוב עליו לקראת המלך המשיח.

וזו היתה אמונה שלמה, מפני שהרבי זי"ע היה מוציא מכיסו פרוטות או דינרים! דבר שאדם מוציא כסף בשבילו, אנו יכולים להאמין לו שהוא מאמין בו. אין אדם עשוי להוציא ממונו לריק ואפילו בא"י.

ואגב, אספר לכם מעשה שהיה: לפני זמן קצר נכנסתי לחנות מכלת מן המובחר של יהודי בעירנו, והנה נשמע פתאום קול צלצול השה־רתוק:

— „האללא!" מי מדבר? — שאל החנוני — oui, oui (כן, כן) יש לנו המאה טובה... לא מחידרה... non, non כן, מ א ו ס ת ד ל י ה! . . . כמה?... שלש קופסאות? c'est bien (טוב מאד).

והקול קול בת־יעקב: זו היתה אשתו — כך הבנתי מדברי הנער־המשרת — של מנהל מחלקת התעשיה והמסחר שלנו „במלון יוו" מנהיג „תוצרת־הארץ" בעירנו.

* * *

ובכן, מזל־טוב וסימן טוב לכלנו ולבני עשו שלנו!

הרב פפא מרומי יוכל כבר לצאת .... מהותיקו, בלא שום עצירה מצד המלבות. וכפי ששמעתי עכשיו, הזמינו הרב „ברלשנאה" לבוא לא"י כדי לבקר את דילב ואת בתי־הכנסיות שלנו בכפר־נהום ובבתי־מחזה *) בעירנו... בחוני הזוננפלרים ששון ושמחה, ומכינים כבר משלחת מלאכי־רעים חדשה גם לקראתו.

חבל, חבל מאד, שלא היה „התרנגול" אמש באופיריטה של בת־יפתח, שהיה רואה בעיניו גדוד שלם של יהודים בחורים עם זקנים בעלי זקן כר' חיים וסיעתו בצורת נקבות ר"ל עם גרבי־משי לרגליהן, שעלו למלחמה תחת פקודתו של ז'בוטינסקי ממאה שערים, על רבת בני־עמון... מיד היה שולח מברק מהיר ל„דיילי־אכספרס" להודיע ע"א המלחמה שפרצה בין המערב והמזרח של הירדן....

* * *

כן, עיקר שכחתי:

בקראי בשבוע זה את מאמרו היפה של דניאל אופטר על השפה העברית במוסדות הממשלה, נזכרתי בשתי מודעות שראיתי בימים האלה בתחנת־הרכבת בחיפה, וזו לשונן הזהב ממש:

„קבלת הדאר מארופה זה ידוע כבר פעמים בשבוע ובאיזה ימים לזה נתלות מודעות המיוחדות לכך".

מסתמא יבאר לנו הד"ר יצחק אפשטיין את „דקדוקי החבעה" הזו, כדי שנזכה להבין גם אנחנו את המודעה הזו שנכתבה, כנראה, בחפזון ע"י גוי....

ומעט מן הצד, מחוץ למחנה, כתוב לאמר:

„ליד הארץ—בית־הכסא" כנראה, שכונתם היתה לומר: י ל י ד י הארץ (נייטיבס בלע"ז). הן זוהי הצרה: כונתם אולי רצויה אבל, מעשיהם אינם רצויים..

* * *

ומחמת שהיום ערב „דרבן", הנני מקצר הפעם ואברך את תלמידי ותלמידותי בברכת „פורים טוב!" שיזכו למסכות טובות ולסרסים לביסומא בפוריא עד דלא ידע: בין ארור ה——ן וברוך מרדכי!

עז מוה

*) בתי־מחסה קרי־טעות הבחורי־חזעצעער.